

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І ФІНАНСІВ
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування
та електронних платіжних систем

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ: **Оцінка інвестиційної привабливості
підприємства**

Виконав:

здобувач освітнього ступеня «Магістр»
освітньо-професійної програми «Фінанси,
банківська справа та страхування», спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок» денної форми навчання
ЛАХА Яник Анатолійович

Керівник:

д.е.н., професор
ЛАВРУК Віталій Валерійович

Оцінка захисту:

Національна шкала _____
Кількість балів _____ Шкала ECTS _____
«_____» грудня 2025 р.

Допускається до захисту:

«_____» грудня 2025 р.

Гарант освітньо-професійної

програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

_____ д.е.н., проф. **РУДИК Володимир Касьянович**

Кам'янець-Подільський, 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
1.1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності	9
1.2. Сутність інвестиційної привабливості	14
Висновки до розділу 1	17
2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПСП АГРОФІРМА «ГОРИНЬ»	
2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства	16
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства	26
2.3. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства	42
Висновки до розділу 2	52
3. НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
3.1. Фактори впливу на інвестиційну привабливість	53
3.2. Розробка бізнес-плану агрофірми по розширенню виробництва	59
3.3. Визначення ефективності запропонованих заходів поліпшення інвестиційної привабливості	80
Висновки до розділу 3	81
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Сталий розвиток національного господарського комплексу та забезпечення соціально-економічного зростання держави значною мірою визначаються рівнем інвестиційної привабливості як економіки України загалом, так і окремих суб'єктів господарювання зокрема. На сучасному етапі одним із ключових чинників активізації підприємницької діяльності виступає формування ефективного інвестиційного середовища в країні. Такий взаємозв'язок зумовлений недостатнім рівнем забезпеченості більшості підприємств власними фінансовими ресурсами, що об'єктивно посилює їхню зацікавленість у залученні зовнішніх інвестиційних надходжень.

Попри зростання уваги наукової спільноти до проблем пошуку шляхів інтенсифікації інвестиційних процесів у вітчизняних підприємствах різних галузей економіки, питання підвищення результативності їх функціонування на основі інвестиційних механізмів усе ще перебуває на стадії активного наукового опрацювання та не може вважатися вичерпаним.

Вагомий внесок у дослідження теоретичних і прикладних аспектів інвестиційних процесів зробили зарубіжні економісти Т. Райс, Б. Кайли, Б. Санто, Р. Солоу, які заклали основу для подальшого вивчення інвестиційної динаміки в різних економічних системах. Суттєві теоретико-методичні положення відображено і в працях українських учених, серед яких А. В. Чупіс, В. А. Борисова, С. К. Реверчук, Н. О. Титаренко, Т. В. Майорова, А. А. Пересада, М. П. Денисенко, М. П. Сорока та інші.

Сучасний стан інвестиційного середовища в Україні характеризується подвійністю тенденцій: з одного боку, спостерігається поступове зміцнення взаємодії з іноземними інвесторами, особливо після впровадження низки демократичних реформ; з іншого — інвестиційна активність стримується високим рівнем бюрократизації управлінських процедур, недостатньою

прогнозованістю регуляторного середовища та недосконалістю правової бази.

Сукупність зазначених чинників, а також необхідність ґрунтовного дослідження проблематики інвестицій та інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств зумовили вибір тематики даної роботи.

Зв'язок роботи з науковими планами та дослідницькими програмами кафедри й інституту бізнесу і фінансів.

Отримані наукові результати, теоретичні узагальнення та висновки, спрямовані на пошук шляхів підвищення інвестиційної привабливості підприємств агропромислового комплексу, інтегровані в науково-дослідну тематику ЗВО «Подільський державний університет» — «Розробка заходів з підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва на основі втілення досягнень науково-технічного прогресу, раціонального використання виробничого та трудового потенціалу, фінансових, інвестиційних та інформаційних ресурсів, запровадження ефективного менеджменту, застосування передових досягнень в обліку та аудиті» (державний реєстраційний номер 0107U005064). Дослідження також узгоджується з науковою темою кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем «Фінансово-кредитне забезпечення підприємств АПК».

У межах виконання зазначених наукових напрямів автор як співвиконавець здійснює визначення теоретико-методичних основ та формування практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості функціонуючого підприємства агропромислового комплексу, що сприяє удосконаленню фінансово-інвестиційного забезпечення його розвитку. Метою дослідження є визначення інвестиційної привабливості підприємства та виявлення напрямків її покращення шляхом глибокого вивчення фінансового становища підприємства та факторів що впливають на нього.

Відповідно до зазначеної мети ставилися і вирішувалися такі основні завдання:

- теоретичне дослідження особливостей оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- розкриття суті оцінки інвестиційної привабливості як головного чинника при залученні потенційних інвесторів;
- обґрунтування вибору методу оцінки інвестиційної привабливості та ефективності інвестицій;
- провести аналіз інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств;
- техніко-економічна діагностика перспективних інвестиційних напрямів, зокрема в технічне переозброєння підприємств;
- розробити напрямки поліпшення інвестиційної привабливості підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства та його фінансові результати.

Предметом дослідження є економічні аспекти взаємозв'язку і взаємовпливу фінансового становища на оцінку інвестиційної привабливості сільсько-господарських підприємства.

Методологічну основу магістерського дослідження становить комплекс загальнотеоретичних методів наукового пізнання, серед яких ключове місце займає діалектичний підхід, що забезпечує всебічне, системне та послідовне вивчення досліджуваних економічних явищ і процесів. Положення загальної економічної теорії, а також сучасні напрацювання у сферах фінансів, інвестицій та економіки слугують теоретичною базою для обґрунтування дослідження та інтерпретації отриманих результатів.

Для розв'язання поставлених у роботі завдань використано низку наукових методів, кожен з яких відіграє важливу роль у забезпеченні достовірності й об'єктивності висновків. Зокрема, застосовано

монографічний метод, що дав змогу глибоко проаналізувати наукові підходи та концепції, представлені у працях провідних учених щодо проблематики інвестиційного розвитку.

Абстрактно-логічний метод використано для здійснення теоретичних узагальнень, формулювання наукових положень і підготовки змістовних висновків.

Розрахунково-конструктивний і порівняльний методи дали змогу провести зіставлення фактичних та розрахункових показників з метою оцінювання динаміки й масштабів інвестиційних процесів.

Додатково застосовано графічний метод, що забезпечив наочне представлення результатів дослідження та полегшив інтерпретацію виявлених закономірностей.

База даних для аналізу формувалася на основі архівних документів ПСП АФ «Горинь» Лановецького району Тернопільської області, даних звітностей і балансу за період з 2022 по 2024 роки включно.

У магістерській роботі наукова новизна викладена у висновках і рекомендаціях, спрямованих на розв'язання конкретного наукового завдання, присвяченого питанням оцінки інвестиційної привабливості підприємства, які полягають у наступному:

- уточненні поняття інвестиційної привабливості і визначенні суб'єкта і об'єкта інвестування;
- обґрунтовано фактори впливу на інвестиційну привабливість;
- обґрунтування напрямків та пріоритетів розвитку підприємства в умовах покращення інвестиційної привабливості підприємства;
- запропоновано до використання метод визначення інвестиційної привабливості на основі аналізу груп показників фінансового становища підприємства;
- розроблені системи заходів, спрямованих на зростання сум прибутку за рахунок:

- 1) підвищення якості продукції в результаті чого вона буде конкурентноспроможною на ринку;
- 2) знаходження найкращих шляхів реалізації на основі розвитку ринкових відносин, які б забезпечили для підприємства ре-зультат від реалізації при найменших витратах на збут продукції;
- 3) зниження собівартості продукції - дозволить агрофірмі бути конкурентоспроможною на ринку збуту. Впровадження нової техніки більш раціонального використання як матеріальних, так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних затрат в собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що основні положення даного дослідження становлять методичну базу для покращення інвестиційної привабливості підприємства, а також створюють більш сприятливі умови для зростання обсягів конкурентноспроможної продукції.

Апробація результатів магістерського дослідження. Найбільш важливі теоретичні положення і практичні результати дипломної роботи обговорювалися на науково-теоретичних конференціях молодих вчених, аспірантів і студентів ЗВО «ПДУ» за підсумками роботи в 2025 р.

Публікації. Основні положення дипломного дослідження «Проблеми та перспективи розвитку інвестиційної діяльності в аграрному секторі» та «Сільське господарство як перспективний напрям інвестиційних вкладень» опубліковано в матеріалах науково-практичних конференцій молодих науковців та студентів ЗВО «ПДУ» в 2024 р. і Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів», Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова в 2025 р.

ВИСНОВКИ

Сталий розвиток народногосподарського комплексу та забезпечення соціально-економічного зростання держави значною мірою визначаються рівнем інвестиційної привабливості як національної економіки загалом, так і окремих суб'єктів господарювання зокрема.

На сучасному етапі одним із ключових факторів активізації підприємницької діяльності виступає формування і динамічний розвиток інвестиційної сфери в Україні.

Така залежність обумовлена тим, що більшість підприємств характеризуються недостатнім рівнем забезпеченості власними фінансовими ресурсами, що, у свою чергу, посилює їх потребу в залученні зовнішніх інвестиційних надходжень для підтримки поточної діяльності та реалізації стратегічних проєктів розвитку.

В результаті проведеного аналізу виробничої та фінансової діяльності ПСП «АФ «Горинь» можна зробити висновок, що загальне та фінансове положення кооперативу є стабільним і стійким, що дає можливість віднести дане підприємство до інвестиційно привабливих.

На підставі проведеного дослідження агрофірми можна без сумніву сказати, що ПСП „Агрофірма „Горинь” за 24 роки його існування було багато чого досягнуто. Якщо раніше це було звичайне сільськогосподарське підприємство, яке лише збирало врожай, то сьогодні можна спостерігати не тільки збір урожаю зерна, гречки, сої, а й переробку їх на муку, різні крупи та корми для худоби. У свою чергу, мука використовується для випічки хлібобулочних виробів у міні-пекарні, яка працює вже п'ять років. Щодня надоюється чотири тони молока, яке йде на переробку до сирцехів для виробництва сиру „Гауда-Першотравневий”, яким агрофірма найбільше й про-славляється.

В ході аналізу фінансового стану підприємства було з'ясовано, що в ПСП «АФ «Горинь» баланс не є абсолютно ліквідним, але агрофірма є

ліквідною, оскільки поточні активи перевищують поточні зобов'язання. Поряд з цим слід відмітити, що на підприємстві відбувається зростання коефіцієнта фінансової незалежності й зменшення коефіцієнтів фінансової залежності та фінансового ризику, що свідчить про більш стійкий фінансовий стан. Також в ході аналізу було з'ясовано, що агрофірма є високорентабельною, що теж дає можливість стверджувати про її інвестиційну привабливість.

Так, як фінансовий стан підприємства є одним з головних факторів впливу на інвестиційну привабливість, тому поліпшення фінансового становища підприємства є необхідною умовою підвищення його інвестиційної привабливості.

Заходи, спрямовані на поліпшення фінансового становища підприємства, можуть містити в собі:

- вивчення попиту на продукцію з метою розширення ринку збуту або переорієнтації на випуск іншої продукції;
- аналіз складової собівартості продукції і визначення шляхів її зниження;
- виявлення наднормованих запасів матеріальних цінностей для залучення їх до господарського обороту або реалізації;
- вивчення руху дебіторської заборгованості з метою її зменшення;
- вивчення можливості одержання довгострокових кредитів;
- аналіз складової короткострокової кредиторської заборгованості і можливості її зменшення;
- аналіз складових першочергових платежів з прибутку з метою недопущення нераціональних виплат;
- контроль за фінансовим становищем підприємства і дотримання фінансової стратегії.

В результаті проведеного дослідження для збільшення розміру виручки нами запропоновано агрофірмі бізнес-план по розширенню виробництва сиру

«Гауда-Першотравневий» та заходи по покращенню якості продукції, що безперечно є запорукою отримання більшого прибутку:

- ✓ впровадження відділу контролю продукції на підприємстві, як гарантія вдосконалення якості;
- ✓ модернізація системи виробничого устаткування по виробництву сиру.

Додатково до вищевикладеного доцільно вжити наступні елементи підвищення якості товарів :

- ✓ системи управління якістю, що повинні будуватися на основі міжнародних стандартів;
- ✓ сертифікація, що має зворотній зв'язок в реалізації стратегії вдосконалення якості.

Так, як прибуток є основним з показників ефективності роботи агрофірми, то підприємству потрібно приділити належну увагу вдосконаленню системи формування і розподілу прибутку.

До напрямків вдосконалення системи формування і розподілу прибутків підприємств, в тому числі ПСП «АФ «Горинь", можна віднести:

- валовий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) повинна значно перевищувати собівартість продукції (робіт, послуг), щоб підприємства змогли не тільки відшкодувати затрати на виробництво та продаж продукції;
- встановлення оптимального рівня цін на продукцію, виходячи з її обсягу, досягнутого рівня витрат;
- підприємствам необхідно враховувати фактори формування прибутку в умовах ринкової економіки: праця, капітал (засоби виробництва), діяльність управлінського апарату, підприємницька діяльність, а також ризик, інформація і час;
- своєчасна розробка системи заходів, спрямованих на зростання сум прибутку.

Взагалі для кожного підприємства актуальним завданням є вдосконалення системи формування і розподілу їх прибутків, тому що

прибуток підприємства є головним джерелом формування фінансових ресурсів.

Таким чином впровадження зазначених заходів дозволить на практиці підвищити інвестиційну привабливість ПСП «АФ «Горинь».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України: станом на 16.01.2003р. №436-IV / Офіційний вісник України. – 2003. - №11. – Ст. 462.
2. Закон України "Про Державний бюджет України на 2026 рік" (Відомості Верховної Ради України, 2026 р., N 1, ст. 52;
3. Податковий кодекс України // Електронний ресурс http://advokat-ua.com.ua/podatkovy_kodeks_proekt.html
4. Азаренко Г.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2023. – 287 с.
5. Александрова В. П. Прогнозування впливу інноваційних факторів на розвиток економіки України // Економіка і прогнозування: науко-во-аналітичний журнал.- 2024. - №2. - с.9-26.
6. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз. 2-е вид., без змін.- К.: КНЕУ, 2023. – 292 с.
7. Бизнес-анализ с помощью Microsoft Excel / Пер. с англ.. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2023. – 464 с.
8. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств // Фінанси України. – 2022. – № 3. – с. 117-128.
9. Білик М.Д., Павловські О.В., Притуляк Н.М. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. 2-е вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2024. – 592 с.
10. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – 2-е вид., доповн. і переробл. – К.: Атака, 2024. – с. 251-259.
11. Бойчук Ю. Д. та ін. / Екологія: охорона навколишнього середовища: Навчальний посібник. 3-тє вид., випр. і доп. Ю. Д. Бойчук, Е. М, Солошенко, О. В. Бугай. – Суми: ВТД «Університетська книга», К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2022. 302 с.
12. Буряк П.Ю. Формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства // Фінанси України.- 2023. - № 10. – с. 45-51.

13. Васюк Т. М. Вихідні положення територіально-галузевого підходу оцінки інвестиційної привабливості // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – К., 2023.- №5.- с.133-138.
14. Васюк Т. М. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2023. – с.300.
15. Гандзюк М.П., Жиліпко Є.П. Основи охорони праці: Підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Каравела, 2022.- 408с.
16. Гудзь О. Є. Забезпечення сільськогосподарських підприємств фінансовими ресурсами в період змін та стабілізації // Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал.- К.: ДОД Інституту аграрної економіки УААН. - 2024. – №3. – с.46-53.
17. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Арерта, 2022. - 338 с.
18. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Каравелла, 2024. – 424 с.
19. Жидецький В. У. Основи охорони праці:Підручник. – Львів:Афіша, 2022.- 356 с.
20. Захарченко В. О., Счасна С. І. Систематизація методів оцінки фінансового стану підприємства // Фінанси України. – 2022. - № 3. – с.137 – 144.
21. Злобін Ю. А. Кочубей Н. В. Загальна екологія: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2022. – 416 с.
22. Іваненко Л. А. Удосконалення механізму іноземного Інвестування в Україні // Інвестиції:практика та досвід.- К.: 2024.- №3. - с.18-20.
23. Ілляшенко К.В. Перспективні напрями розвитку інвестиційної політики в АПК України // Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал. – 2024. - №11. – с. 121-125.
24. Катан Л. І., Жиленко К. М. Фінансування і кредитування підприємств АПК: теорія і практика/ Навчальний посібник. – Суми: Довкілля, 2023. – с. 182..

25. Катеринич М. Б. аналіз та оцінка інвестиційних проектів // Інвестиції: практика та досвід. – 2024.- №16. - с.11-17.
26. Киценко П. Ф., Москаленко А. М. Інвестиційний клімат в АПК: тенденції та напрями поліпшення // Економіка АПК. – 2022. - №10. – с.66 – 72.
27. Ковальчук М.І. Економічний аналіз діяльності підприємств АПК: Підручник. – К.: КНЕУ, 2022. – 390 с.
28. Козак В.П. Удосконалення методики аналізу фінансового стану в підприємствах України // Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал. – 2022. - №3. – с. 52-63.
29. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996р.// ВВР України. – 2022.
30. Коротич. П.В. Інвестиційні перспективи українського АПК // Пропозиція. – 2023. - №5. – с. 6-9.
31. Котик О. Поняття, ознаки та класифікація інвесторів // Юридична Україна. – 2024. - №2.- с. 79-83.
32. Крупська Т.В. Оцінка інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств // Вісник Сумського НАУ: науково-методичний журнал. Серія фінанси і кредит. №2, 2024. – с. 196-200.
33. Кулик А.А. Якість та перспективи конкурентноспроможності виробництва готової продукції // Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал.-2024.- №8. - с. 114-122.
34. Кучеркова С. О. Сутність прибутку та методи визначення фінансових результатів діяльності підприємства // Економіка АПК. – 2022. - № 5. – с.78-84.
35. Лаврук В. В. Методика оцінки ефективності та аналізу інноваційної діяльності в сільському господарстві. Ефективна економіка. 2010. № 4
36. Лаврук В.В. Венчурне інвестування інноваційної діяльності. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. № 1. С. 224-234

37. Лаврук В.В. Венчурне інвестування інноваційної діяльності. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. № 1. С. 224–234.
38. Лаврук В.В. Інвестування інноваційних проектів у агропромислового виробництві: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.03; Сум. нац. аграр. ун-т. Суми, 2011. 40 с. 10. Лаврук В.В. Фінансова стійкість аграрних підприємств. Збірник наукових праць ПДАТУ. Вип. 21. 2013. С. 127-131
39. Лаврук В.В. Фінансова стійкість аграрних підприємств. Збірник наукових праць ПДАТУ. Вип. 21. 2013. С. 127-131
40. Лаврук В.В. Створення та впровадження управлінських інноваційних інформаційних систем в аграрних підприємствах / В.В. Лаврук // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – № 3 (1). – С. 160–167.
41. Лаврук В.В. Маркетингова концепція інноваційної політики агропромислового розвитку у конкурентному середовищі. Агросвіт. 2009. № 3. С. 4-7. 371
42. Лаврук В. В. Методичні основи бізнес-планування в контексті формування галузевої стратегії. Стратегія інноваційного розвитку економіки. 2012. № 3. С. 15–20.
43. Лаврук В.В., Лаврук О.С. Управління мотивацією інноваційної діяльності. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. Том14, №1(51). Частина 1. 2012. С. 376-381.
44. Лаврук В. В. Модернізація галузі тваринництва як умова продовольчого забезпечення населення України. Економіка АПК. 2016. № 12. С. 43–50
45. Опря А.Т. Особливості економічного аналізу динаміки виробничо-комерційної діяльності підприємств // Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал. – 2022. - №5. – с. 63-67.
46. Павлик В.П. Оцінка виробничої діяльності в сільськогосподарських підприємств для прийняття управлінських рішень // Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал. – 2023. - №6. – с. 44-51.

47. Пирог О. В. Концептуальні засади комплексної оцінки інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання регіону // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. № 206: У 4-х т. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2022. – Т.1. – с. 265-277.
48. Подольська В.С., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2024. – 488 с.
49. Приказнюк О.В. Методи оцінки рентабельності підприємств аграрного сектору // Облік і Фінанси АПК: міжнародний науково-виробничий журнал. – 2023. - №5. - с. 100-105.
50. Про загальнообов'язкове соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23.09.99 №1105-XIV // Податки і бухгалтерський облік.- 2022.- № 4.
51. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991.
52. Про охорону праці: Закон України № 229-IV від 21.11.2002 .
53. Прокопенко Н. С. Фінансово-економічна стійкість підприємств агропромислового комплексу: сутність, оцінка, регулювання // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. – К.: Науководослідний економічний інститут, 2024.-№3.– с. 113-118.
54. Рябенко А.Я. Формування інвестиційної привабливості аграрного сектора економіки // Аграрний вісник Причорномор'я : Збірник наукових праць. – 2023. - №36. – с. 136-146.
55. Салига С.Я., Дацій Н.В., Корецька С.О: Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2023. – 210 с.
56. Смаглій О. Ф. та ін./ Агроекологія: Навчальний посібник О. Ф. Смаглій, А. Т. Кардашов, П. В. Литвак. – К.: Вища освіта, 2023. – 671с.
57. Стецюк П.А. Бізнес-план в управлінні фінансами сільськогосподарських підприємств. – К.: ННЦ ІАЕ, 2024. – 110 с.
58. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю підприємств: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2023.–292с.

59. Уткин В.Б., Балдин К.В Информационны системы и технологии в экономике: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2022. – 335 с.
60. Филюк Г. Інвестиційна складова в інноваційній системі України.// Банківська справа: науково-практичне видання. – 2023.- №1.-с.43-51.
61. Череп А.В. Инвестознавство: Підручник. – К.: Кондор, 2023. – 398 с..
62. Чупіс А. В. Інвестування в аграрній сфері.- 2-е вид., перероб. і доп. – Суми: Довкілля,2023. – 265 с.
63. Чупіс А.В. Оцінка, аналіз планування фінансового становища підприємства: Науково-методичне видання. – Суми: «Довкілля», 2023. – 404 с.
64. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 3-є вид. – К.: Каравелла, 2023. – с. 221-227.
65. Шило В.П. Фінанси підприємств: Теоретичний посібник. – К.: Професіонал, 2023. – 288 с.
66. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2023. – 528 с.